

Nagyvárad Estilap

Szerkesztőség:
Károly herceg-utca 6. sz.

Szerkesztésért felelős:
MARTON MANO
főszerkesztő

X. évfolyam
67. szám

Kiadóhivatal:
HEGEDŰS HIFLAPIRODA
Eul. Feg. Ferdinand

Credes—Nagyvárad
Csütörtök, 1928. márc. 22.

Felekezeti vita a szenátusban

A KULTUSZMINISZTER ÉS A SENÁTUS ELNÖKE IS VÉDELMÜKBE VETTEK
A GÖRÖG KATHOLIKUSOKAT

— Bukaresti tud. távirata —

A szenátus tegnapi ülésén a kultusz-törvényjavaslatot tárgyalták.

Nagy feltűnést keltett Turcu lelkész szenátor felszólalása. Momentumok egész sorozatát tárja fel a görög keleti és a görög katolikus egyház múltjából, olyan momentumokét, melyek a politikával kapcsolatban vannak. Azt állítja Turcu szenátor, hogy a pápai politika fenyegeti a románságot.

Szerinte a görög katolikusoknak nem kell továbbra is élvezniük azokat a privilégiumokat, amikkel magyar időben rendelkeztek.

Ezután különböző gyanúsításokkal illeti a görög katolikusokat, mire nagy zaj támadt.

Hosszu Gyula, Szamosújvár görög katolikus püspöke ezt kiáltja Turcu szenátor felé:

— Szégyen! Maga lelkiismeretlen! Sértegetnek egy felekezetet és sem az elnök, sem a miniszter nem lép közbe!

Toni Iliescu elnök megállapítja, hogy Turcu szenátor

interparlamentáris kifejezéseket használ.

Felszólítja a szenátort, hogy másképpen fejezze ki magát.

Anderco kanonok: Olyan felekezetet sértegetnek itten, — amelynek négyszázmillió lélek hívője van! Ez szégyen!

Hosszu Gyula püspök erőlyesen tiltakozik az ellen, hogy Románia szenátusának szónoki emelvényéről egy vallásfelekezet fejét sértegetessék.

Lepedatu miniszter így válaszol a püspöknek:

— Valamennyiünket megdöbrent a szónok (Turcu) kijelentése!

Kéri ezután a miniszter, hogy a törvényjavaslatához szóljanak hozzá, ne pedig a katolicizmussal porösködjenek.

Pimen, Moldova metropolitája, hasonló értelemben szólal fel, végül Iliescu elnök annak a hitének ad kifejezést, hogy a görög katolikus főpapok megvannak elégedve Lepedatu miniszter kijelentésével.

Hosszu püspök újból felszólal. Rámutat arra, hogy a tör-

vénnyjavaslat egész vitája alatt ő még nem szólt közbe, de nem tűrheti azt, amit a szónoki emelvényről most mondanak.

Turcu szenátor: A görög katolikus főpapok azt tervezték, hogy kivonulnak a parlamentből.

Niculescu görög katolikus püspök:

— Ez az inszinuáció — bocsássanak meg a kifejezésért...

Lepedatu miniszter... *ületlen*

Niculescu püspök: ... *szégyenletes...*

Ekkor Lupu dr. közmunkaügyi miniszter (Turcu szenátor ugyanis Lupu pártjához tarto-

zik) leül a főpapok padsorába és vitatkozni kezd *Frentiu nagyváradai görög katolikus püspökkel.*

Ezután Turcu szenátor folytatja beszédét; főleg

a különböző szekták ellen kél ki.

Azt mondja, hogy a szekták veszedelmesek az orthodoxizmusra és a románságra egyaránt, mert

valamennyit idegen pénzen tartják fenn.

Erre vonatkozóan különböző dokumentumokat olvas fel a szenátor.

Leugrott az Eiffel-torony tetejéről

— Az Estilap eredeti távirata —

Párisból jelentik: Egy Gayet nevű ékszerész régóta kísérletez egy saját találmányu ejtőernyővel, melyet tegnap próbált ki először nagy közönség jelenlétében az Eiffel-torony tetején. Gayet levetette magát a 300 méteres magasságból, de az ejtőernyő nem nyílt szét és a vakmerő kísérletező agyonzúzta magát.

Meghalt a solti mozielőadás negyedik áldozata

Akiknek a ruhája nem gyulladt meg, azok is súlyos égési sebeket szenvedtek — a rettenetes hőségtől.

— Az Estilap eredeti távirata —

Budapestről jelentik: Kedd délután meghalt a solti tűzkatasztrófa negyedik áldozata, doktor Nagy Józsefné a budapesti Betesda-kórházban.

A hatósági vizsgálat teljes apparátussal megindult, s megállapítást nyert, hogy Sebestyén Ferenc gépkezelőnek nem volt motorkezelő vizsgája. Sebestyént tehát, akit első sorban lehet okolni bűnös mulasztásért, eddig nem lehetett kihallgatni,

mert a gépkezelő is súlyos sebesülteként a Rókus-kórházban fekszik.

A nyomozás főként a felelősség megállapítására irányul,

hogyan rendezhettek mozielőadást a tűzveszélyes helyiségben, melynek megfelelő kijárat sem volt.

A vetítógépet is egyszerűen a közönség mögé helyezték el és nem gépházban.

Az anyagi kár is tetemes, mert bár a helyiség értéke kicsiségénél fogva nem sok, rengeteg ruha pusztult el és

az emberek égő ruháiban sok papírpénz is meggyulladt és elhamvadt.

Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy sok ember a nagy hőségtől szenvedett égési sebeket, mivel ezeknek a ruhája tel-

jesen épen maradt, egy szikra sem hullott rá, a testük mégis telve van égési foltokkal.

A magyar külügyminiszter expozéja Geniről

— Budapesti tud. távirata —

A magyar felsőház külügyi bizottságának ülésén, amelyen Berzeviczy Albert elnökölt, — Walkó Lajos külügyminiszter beszámolt a népszövetségi tanács legutóbbi ülésének magyar vonatkozású ügyeiről. — Először ismertette a szentgotthárdi incidens ügyét. Kijelentette, hogy az eredetileg államvasuti incidensből kifolyólag hatalmas sajtóhadjárat indult meg Magyarországon ellen és az ügy javarészt a cseh és jugoszláv kormányok magatartása miatt élesedett ki. Ennek kövekeztében a magyar kormány fokozottan igyekezett magát az érvényes előírásokhoz tartani, visszatartva más országok beavatkozását. Majd áttért a magyar külügyminiszter a Romániával való birtokper körüli tárgyalások ismertetésére. Ennek során kijelentette Walkó, hogy nem Magyarországon mulott a közvetlen tárgyalások meghiusulása.

Szerelmes, vagy örült?

Érdekes esemény történt a németországi Margburg mellett, egy Lasse nevű községben. Margburgban híre terjedt, hogy Kragner Ferenc dúsgazdag magánzó különös körülmények között meghalt.

A halálhíre megindult a hatósági vizsgálat és egy bizottság szállott ki a helyszínen. A bizottságot nagy meglepetés várta; kiderült, hogy Kragner él és semmi baja. Azaz valami baja mégis volt, mert Kragner szakácsnéja előadta, hogy

különc gazdája tizenöt évvel ezelőtt elhatározta, hogy nem beszél senkivel nagy szerelmi bánata miatt.

Ugyanis egykori ideálját nem akarták hozzáadni. A dúsgazdag embert azóta alig látták s a napokban teljesen eltűnt az emberek szeme elől. Így terjedt halálhíre.

A vizsgálóbizottság elhatározta, hogy megvizsgáltatja Kragner Ferenc elmeállapotát, hogy megtudja a gazdag különörcs, vagy csak szerelmes.

Harisnyák, keztyűk, kötött áruk, csipkék és mindenféle rövidárú orásl választékban legolcsóbbak a

Hófehérke áruházban

Sas-palota, Piața Unirii 4.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Szerda: Fecskéfészek, Horváth Nusi primadonna vendégfelleptével. C. bérlet, sorozatszám 89.

Csütörtök: Öngysága örangyala, bohózat-újdoncság bemutat. Sorozat szám 90.

Péntek: Öngysága örangyala, Sorozatszám 91.

Szombat: délután 4 órakor: Nászéjszaka, mérsékelt helyárral. Sorozatszám 92.

Szombat este fél 9 órakor: Öngysága örangyala. Sorozatszám 93.

Vasárnap délután 3 órakor: Sárga csikó, mérsékelt helyárral. Sorozatszám 94.

Vasárnap délután 6 órakor: Külváros, mérsékelt helyárral. Sorozatszám 95.

Vasárnap este fél 9 órakor: Kóristalány, operett-repriz. — Sorozatszám 96.

— Horváth Nusi ma este a Fecskéfészekben lép fel. Még egyszer viszontlátja ma este Horváth Nusi primadonnát a közönség. Horváth Nusi ma este is egyik legjobb szerepében lép fel a Fecskéfészekben.

— Öngysága örangyala. Teljesen elkészült már a prózai együttes az Öngysága örangyala bemutatójára. Szellemes, kacagtató és rendkívül mulatságos ez a bohózat, amelynek előadásakor remegni fognak a színház falai a taps-tól és a kacagástól. Az Öngysága bemutatója csütörtökön este lesz s utána pénteken és szombaton kerül előadásra.

Az Unió elnöke fogadta a Kossuth-zarándokokat

— Az Estilap eredeti távirata —

Newyorkból jelentik: A Kossuth-szobor leleplezésére ideérkezett magyar zarándokok tegnap Washingtonban jártak tisztelegni Calvin Coolidgenál, az Egyesült Államok elnökénél. Perényi Zsigmond báró, a zarándokok vezetője üdvözölte az elnököt, aki meleg szavakkal válaszolt, majd kezét fogott a küldöttség minden egyes tagjával.

Amikor a zarándokok a Fehér Ház (az elnök lakása) elé érkeztek, kisebb incidens történt. Emigráns-tüntető kis

csapata vonult a Fehér Ház elé és magasra emelt egy táblát, amelyen gyalázkodó felirat volt.

A rendőrség tüstént feloszlatta a csapatot és három férfit s egy nőt letartóztatott. A férfiak: Feller Hugó, az amerikai magyar köztársasági liga elnöke, Bálint Imre, a liga titkára és egy Felcs Pál nevű. Az asszony neve még ismeretlen.

Egyébként a zarándokok Széchenyi László gróf washingtoni magyar követnél voltak dezsőné.

Diákélet Párisban

A világ minden nemzetének van Párisban diákja — Miért van itt? Mit csinál itt? — A tanulás és egyebek

Lomhán terpeszkedik a nagy metropolis a Szajna mindét partján. Husz kerületben többmilliónyi lakos rohan, küzködik, é, éjjelt nappallá téve. Egy kis világ ez ahol az egyes kerületek: külön országok, külön életek élnek. Minden ilyen kerület, minden ilyen kis ország magán viseli a benne lakó társadalmi rétegek sajátosságait. — Vannak itt arisztokrata és munkáskerületek; francia, külföldi és vegyes lakosságú területek. Van itten külön diákerület is, az 5-ik kerület; hiszen tudjuk mindannyian, a Quartier Latin-nak hívják. Erről akarok most beszélni a váradiknak.

A Quartier Latin Páris legregibb kerülete. Hatalmas négyszög, két nagy boulevard, a Saint Michel és a Saint Germain szelik keresztül. Itt van a legtöbb iskola egyetemi épület, kórház, tudományos intézet. Itt él az ezernyelvű, ezer-nemzetiségű diáksereg. A világ minden országa küldött ide képviselőt, részint olyanokat,

akik hazájukban is tanulhatnak és csupán azért jöttek ide állami vagy gazdag szülői pénzén hogy világot lássanak és híres egyetem oklevelével köpogtassanak majd az élet kapuján. Nagyrészt azonban szenvedő, küzködő diákok tanulnak itt, akik odahaza vagy nem rendelkeznek kellő számu nyívs egyetemmel, vagy pedig nem tanulhatnak egy és más okok miatt. Ez utóbbiak közé főleg a zsidók és az örmények tartoznak. A harmadik csoportot az emigránsok képezik a különböző diktaturák, orosz, olasz és spanyol száműzöttjei. Mndezek Párisban szerető otthonra taáltak. Ma is büszkén tündökölnek minden középületen a francia forradalom diadalmas jelszavai:

Liberté, Égalité, Fraternité!

Itt nem ismernek faji és vallási különbséget a diákok között. A tudás, a tehetség mértékadó, más semmi. Szabadság, egyenlőség, testvériség

uralkodik az egyetem falain belül és kívül. Néger, francia, zsidó, kínai, japán, orosz béke-sen tanulnak együtt.

Mit és hogyan dolgoznak? Erre ad feleletet beszámolóim első fejezete:

A mintegy százezer párisi diák erősen megoszlik a különböző fakultásokon. Aránylag az orvostanhallgatók száma a legnagyobb. Az orvosi szakot Párisban a legalaposabb gyakorlati rendszer jellemzi. Délelőtt mélyseges csend nöl az egész fakultáson. Rektorság, titkárság, előadótermek, könyvtár gondosan zárva. Délelőtt csak a klinikákon van hely számukra. Minden medikus, az elsőéves kezdő, avagy utolsóéves szigorló orvos, délelőtt kizárólag a kórházban található. Itt három csoportban működünk. Vannak egyszerű hallgatók: a „stagier“-ek. Ezek mindössze két „saját“ betegükre viselnek gondot, de jegyzeteket készítenek az orvosok előadásainak nyomán a terem összes betegéről. A „stagier“-k között minden évben versenyzgát irnak ki. A legtöbb pontot szerzők lesznek az „externek“, akik már 200 frank havi fizetést kapnak. Van 20—25 betegük, akikről időnkint nyilvános előadásokat kell tartaniok. Az externekből nyelvvizsga után „internek“ lesznek teljes ellátással és 500 frank havi fizetéssel.

Délután kezdődik a fakultási élet. Minden hallgató: stagier, extern, intern 2—4-ig laboratóriumokban dolgozik (travaux pratiques); 4—8-ig vannak az előadások. A tulajdonképeni tanulás tehát csak este kezdődik. Így megy ez a hét minden napján, vasárnap kivételével. Párisban tehát éppen az orvostanhallgatók elé gördül legtöbb akadály, hogy a tanuláson kívül mással is foglalkozzanak. Pedig szórakozás, politika, kultúra és a szellemi élet sok más megnyilvánulása nélkül szinte el sem lehet képzelni egyetemi ifjúságot. Meg is található mindez Párisban, csak hogy a vezető szerep a többi fakultás és az egyes diákok részvétele lének arányát két hatalmas tényező: az idő és a pénz szabja meg, melyekhez csatlakozik még igen sok esetben a lelkesedés, a kitartás, az akarat.

Imre Zoltán.

PUBLICATIUNE DE LICITATIE.

Subsemnatul portarel prin aceasta publica, ca in baza deciziunei Nr. G. 1193—1927 a judecatoriei urbana Oradea, in favorul reclamantel Industria Medico-Technica pentru incasarea creantei de 20 dolari ti acc. se fixeaza termen de licitatie pe 22 Martie 1928 ora 5 1/2 la fata locului in Oradea Str. Avram Iancu 7, unde se vor vinde prin licitatie publica judiciara cassa de fier in valoare de 10.000 lei.

Oradea, 28 Febr. 1928. L. S. ss. A. Székely portarel.

Mozgószínházak műsora

Filmpalace

Sas-palota

Ma 5, 7 és 9 órakor

Hazudnak a lángok

A főszerepben: Henry Porten

Ezenkívül:

PÁRIS

a legszebb film a legszebb városról

Jön!

A Vörös Cár országa

a legizibb orosz film

Heyman-Szinkör

5, 7 és 9 órakor

A kis király

Vígjáték 8 felvonásban. Gurnar Tolnaes, Margita Alfven

A 9 óras előadásban fellép Zsigmond Miklós

a párisi zenekonzervatórium ösztöndíjat nyert növendéke, mint a jövő hegedű fenomenja.

Legközelebbi műsorunk

A szent hazugság

az Ufa filmgyár ez évi legnagyobb drámája.

Otto Gebühr, Mindszentyh Mária

Apollo-Filmszínház

Ma, szerdán, 5, 7 és 9 órakor

Gyermeklelkek vádolnak benneteket

Hatásos erkölcsdráma a háborus évekből 7 felvonásban

A főszerepekben: Albert Steinrück, Claire Rommer, Walter Rilla Nath Lissenco

Megelőzőleg egy kitaláló burleszk meggy.

Jön!

MACISTE

a havasok királya

Jön!

„Gyűlölni még ellenségeinket sem szabad!”

Lestván dr. prépost-plebános
érdekes előadása

Zsufoldásig megtelt a Katholikus Kör diszterme Lestván Endre dr. c. prépost, plebános magas színvonalú előadásán.

Mélyreható beszédében az igaz és öntudatos vallási szellem szépségeit tárta elénk a közszeretnek örvendő főpap.

Különös súlyt helyezett a modernizmus eszméinek megvilágítására — amely a legterdőbb és leghehlyetlenebb világ-nézetek közé tartozik — mondotta Lestván Endre dr. plebános. A modernisták nem mások, mint Darwin nagy hatást tett, — de már régen megdőlt elméletének — szellemi képviselői. Ugyanis a kiváló természetbúvár definícióit, — amelyek szerint a természetben semmi sem örök, minden metamorfózisra megy át, — a hit igazságaira is alkalmazni akarják. Vitatják azt, hogy a szentírás régi alakjában ma is fennállhatna és követelik, hogy annak egyes pontjain változtatások történjenek. Ők nem vitatják Isten létezését, azonban felfogásuk szerint mindenki önálló véleményt alkothat magának a tulvilági életéről, a bűnről és bűnhődéséről. Röviden: elveik alapján minden ember alakíthat magának egy külön vallást.

— Ez a hit — mondotta dr. Lestván — rendkívül téves. A tudomány keresztül mehet változásokon — ezen a téren érvényesíthető Darwin rendszere — a vallás azonban isteni kinyilatkoztatás, amely az idők múltán is megdönthetetlen marad.

A római pápa, mérlegelve a modernisták elveit, a nemrég tartott kongresszusokra el sem küldte követét, mert méltatlannak találta, hogy a szentírás pontjait elfogadó, vagy elvetendő vitákba bocsátkozzék. A hitigazságokat teljes egészükben el kell fogadnunk s ennek sikeréhez egyetlen út: a felebaráti szeretet. Lehetnek társaink, hozzátartozóink, akiket ebből a nagy csoportból kiemelünk s lelkünkhez közelebb állanak, de gyűlölni még ellenségeinket sem szabad.

Ebben a közös nagy szeretetben egyesülve érhetjük el azt — fejezte be mély vallásosságtól áthatott előadását a tudós főpap, — hogy az Ur szavai „Egy akol, egy pásztor” valóra válhassanak.

Az előadás kiemelkedő eseményei között kell megemlékeznünk Weisz József hegedűművész kitűnő tanítványainak nívós produkcióiról. Kertész József, Láng Lilly, Fenczy Sándor és Waldmann Emil kvartettje nagy hatással játszott a Haydn örökség Sonnen-quartette-jét. Míg a nagyon tehetséges és bájos kis Láng Lilly egy önálló hegedű-

szólóval frappírozta a megjelent komoly muzsikuskat, — igérete csillant meg a fiatal lány mélyen muzikális játékában.

A jazz-opera bemutatója Testen sem ment simán

DIÁKOK TUNTETNI AKARTAK A „HUZD RÁ JONNY” ELLEN, AZTÁN BEVERTÉK A „NÉPSZAVA ABLAKAIT

— Az Estilap eredeti távirata —

Budapestről jelentik:

Tegnap este tartották meg a Városi színházban Krenek híres jazz operájának a „Huzd rá Jonny”-nak premierjét. Az előadás teljes rendben, minden incidens nélkül folyt le. A színház előtt nagy tömegű diákság, főleg egyetemi hallgató gyűlt össze,

hogy tüntessen a darab ellen.

amely, mint ismeretes, legutóbb Bécsben nagy diáktüntetések előidézője volt. A rendőrség a premier alkalmából, — számítva az esetleges tüntetésekre, nagy készültséggel, száz főből álló tekintélyes rendőrsztaggal vonult a városi színházhoz és még mielőtt a diák-

ság a közönséget molesztálhatta volna, a rendőrség energikusan szétoszlatta az egész tömeget. Erre a tüntetők egyrésze a „Népszava” szerkesztőségéhez vonult, ahol

néhány csörömpölő ablak jelezte megjelenésüket.

A Népszava épületéből nagy tömeg munkás rohant ki a tüntetők közé és

be akartak vonszolni néhány hangoskodó diákok az épületbe.

Egy diák dulakodás közben súlyosan megsebesült, ugyancsak súlyosabb sérüléseket szenvedett az egyik nyomdai munkás is. A rendőrség azonban pillanatok alatt a helyszínen ter-

mett és minden további incidensnek erélyesen elejét vette. Különben az egész „Huzd rá Jonny”-ügyből kifolyólag három előállítás történt.

Lázár János pénzügyi tanácsos hirtelen halála

Általánosan ismert, szimpatikus és köztiszteletben álló ember volt Nagyváradon Lázár János nyug. pénzügyi tanácsos. Lázár János tegnap éjszaka a késő esti órákban tért haza. A szakácsnője előtt egyszerűen hirtelen a gyomrához kapott:

— Jaj de fáj! — kiáltotta.

Ebben a pillanatban összeesett és meghalt. Lázár János nyugalmazott pénzügyi tanácsos a régi Nagyvárad arculatához tartozott, s halálhíre széleskörű ismerősei között mély megdöbbenést keltett.

x Rubinsteln Erna világhírű hegedűművész nő egyetlen koncertje 24-én, szombaton a Kath. Körben. Jegyek a Hegedűs Hirlapirodában.

TEGNAP

is azt hirdettük, amit

MA:

„Jó árut adunk olcsó pénzért”.

HOLNAP

már ön fogja ezt városszerte hirdetni, annyira meg lesz elégedve, mert nálunk

1 mtr női gyapju szövet	225 Lei	1 mtr fehér vászon	29 Lei
1 mtr tiszta gyapju férfiszövet	325 Lei	1 mtr fehér grenadin	33 Lei
1 mtr kolin selyem	350 Lei	1 mtr mosó delain	42 Lei
1 mtr angol férfi szövet	425 Lei	1 drb flottir törülköző	59 Lei
1 mtr kabát selyem	590 Lei	1 mtr divat bársony	92 Lei

Kovács Testvérek

Románia legolcsóbb
és legnagyobb divatáruháza

Részletfizetés!

Vigyázz!

Ne dobja ki pénzét, kottát olcsón kizárólag a **MUSICÁBAN**.

Nagyváradi egyedüli kottaboltjában vásárolhat. A legújabb budapesti slágerek kottái 20 leért.

Világmarkás zongorák engross árban

MOZI

A FILMPALACE MŰSORA:

Szerda: Hazudnak a lángok a főszerepben Henny Porten. Ezenkívül Páris, a legszebb film a legszebb városról.

Csütörtök: Hazudnak a lángok és Páris.

Jön: Véres cár országa, a legnagyobb, a legoroszabb a legvéresebb film.

AZ APOLLÓ MOZGÓ MŰSORA:

Szerda 5, 7 és 9 órákor: Gyermeklelkek vádolnak beneteket.

Csütörtök 5, 7 és 9 órákor: Gyermeklelkek vádolnak beneteket.

Péntek 5, 7 és 9 órákor: Gyermeklelkek vádolnak beneteket.

Szombat 3, 5, 7 és 9 órákor: Maciste, a havasok királya.

Vasárnap délelőtt 11 órákor: Tulsó partról. Paul Wegener hatalmas alakítása.

HEYMAN SZINKÖR

Szerda 5, 7 és 9 órákor: A kis király vigjáték. Gunnar Tolnaes, Margita Alfavén, Stina Berg. — Azonkívül a legújabb Ufa journal. — A 9 óras előadáson föllép Zsiga Miklós, a párisi zenekonzervatórium ösztöndíjas növendéke, mint a jövő hegedűfenoméneje.

Csütörtök 5, 7 és 9 órákor: A kis király, legújabb Ufa journal.

Pénteken nagy premier: A szent hazugság. Az Ufa filmgyár ez évi legnagyobb sláger. Főszerepekben: Ottó Gebühr, Mindszenti Mária. Kedvezményes és szabadjegyek nem érvényesek!

Vasárnap délelőtt 11 órákor, minden más műsort felülmúló matiné: A világ bajnok. Olga Tschechowa, Xenia Desni.

Jön! A fekete kalóz, Douglas Fairbanks-val, a filmek királya! 10 színes felvonásban. 15 tagú zenekarral! Egy film, mely 3 évig készült. Nagyobb, mint a Ben Hur.

Megjelent a híres egyiptomi **Álmoskönyv és csizió.**

Kapható minden újságelárusító helyen. Ár 20 le.

SPORT

Kik találják el a vasárnapi mérkőzések eredményét?

— Az Estilap sportpályázata —

Az elmúlt év nyarán rendezesítettük nagy népszerűségnek örvendő sportpályázatainkat. Többek felkérésére az idén ismét életre hívtuk. A jövőben is, mint a múltban, természetesen a pályázatok honlapjainak a váradi sportesemények fognak állani.

Pályázatunkat, amelynek két fő kérdése a Nac-Amatőr, valamint a Törökvs-Egyetértés mérkőzés, holnap írjuk ki. Ugyanakkor közöljük, hogy a helyes megfejtők közt mit osztunk ki. Egyelőre néhány sorban foglalkozunk a vasárnapi mérkőzések esélyeivel; ezzel is könnviteni óhajtjuk a pályázók helyzetét.

Vegyük először a Nac-Amatőr mérkőzést. A Nac ma olyan játékosgárdával rendelkezik, amilyen rég nem képviselte a zöld-fehér színeket. Ezzel szemben nem kell lebecsülni az Amatőr erejét sem, mert a szimpatikus fekete-fehérek több játékoskal megerősödve jelentékeny erőt képviselnek. Így hát kemény küzdelem várható. Igaz, hogy a Nac a favorit — de azért mégsem szabad holt biztosra venni a mérkőzést, különösen azért,

mert nagyon kell vigyázni, hogy golt ne kapjon.

A másik mérkőzés Szalontán kerül lebonyolításra és a munkás csapatnak nagyon komolyan kell vennie, mert a saját pályáján játszó NSC mindig veszélyes ellenfél volt. Különösen most, amikor több leszerelt játékoskal megerősítve indul a harcba. A vasárnapi formák alapján a mérkőzés kimenetele teljesen nyílt. Mindenesetre úgy a váradi, mint a szalontai mérkőzés nagy érdeklődést fog kiváltani. Az összeállításokat egyelőre nem áll módunkban közölni, de reméljük, hogy holnapra már részletesen beszámolhatunk róla.

○ A Nac trénera felkéri az összes játékosokat, hogy ma délutáni tréningen a legnagyobb számban megjelenni szíveskedjenek. Igazolatlan távollmaradás fegyelmi eljárást von maga után.

○ Gelb Károly, a Makkabea intézője felkéri a játékosokat, hogy a mai tréningen teljes számban megjelenni szíveskedjenek.

Sofi, - a skorpió titokzatos nyomai...

— AZ ESTILAP REGENYE — (26)

Írta: SAX ROHMER

— Mármint, Max Gastonnak még eddig ki nem derített körülmények között történt halála azt látszik bizonyítani, hogy az ő teóriája helyes volt. Másszóval az a véleményem, hogy ő maga lett a legújabb áldozata annak a bizonyos „Skorpiónak”. Még mikor a folyamrendőrség által kihalászott testnek személyazonossága nem volt megállapítva, a rajta talált aranytöredék nyomán, — mely erősen hasonlított a skorpió farkára — rögtön meg bíztam Dunbar felügyelőt, hogy önt tanácskozási kba vonja be. Elhatároztam magamat egy bizonyos irány követésére. Miután bebizonyult, hogy a holttest és Max Gaston azonosak, ez elhatározásom csak valószínűbbé teszi, hogy a gondolatmenetem helyes.

Lepöccentette a hamut cigarettájáról és folytatta:

— Anélkül, hogy neveket említsek, mondhatom, hogy a szakértők, kiket ama esetekben, midőn az áldozatok Max szerint szintén a „Skorpió” áldozatai voltak, segítségül hívtunk, sem voltak méltók címükre. Óhajtom, hogy ön ott legyen Gaston Max holttestének megvizsgálásánál. És most engedjen meg nekem egy kérdést. Ismer-e ön oly mérget, mely azokat a tüneteket idézi elő, amelyeket például Sir Frank Narcombe esetében tapasztaltak?

Stuart lassan rázta fejét.

— Mindaz, amit az esetről tudok, annyi, hogy hirtelen rosszul lett a West End-színház előcsarnokában, onnan rögtön elvitték Félhold-utcai házába, hol rövidre rá meghalt. Ha ön a szakértők jelentéseiből s más részletekről leírásokat adhat nekem, talán

képes leszek valami véleményt alkotni magamnak.

— Megszerzem azokat önnek. — felelt a főnök, kinek a teóriája cseppet sem volt világos Stuart előtt. Kinyitott egy szekrényt. — Itt van a kezemen az a darab kemény papír és a boríték, melyet a keresett soffőr hagyott önnél. Mit gondol, lehet ezen láthatatlan írás?

— Nincs — felelt Stuart meggyőződéssel. — Miként a foltokról láthatja, három-négy helyen is kipróbáltam; de persze az én kísérleteim semmiképpen sem befolyásolják azokat, amelyeket az ön emberei akarnak majd kétségkívül csíniálni. Mindakét felületet azonkívül mikroskóppal is megvizsgáltam. Határozottan állíthatom, hogy nincs írás a kemény papíron és — kivéve a 30-as számot — a borítékon sincs.

— Feltehető, — folytatta a főnök — hogy azt a telefonüzenetet is, mellyel Dunbar felügyelőt az ön házából mult éjjel elcsalták, az a titokteljes szövetség küldte, mellyel most szemben állunk. Először is Londonban senki rajtam és valószínűleg a Skorpión kívül azon időpontban még nem tudta, hogy Max Gaston Angliában van, vagy hogy meghalt. Azért mondom, hogy valószínűleg a Skorpió, mert feltételezhetem, hogy az az egyén, kit Max üldözött, felelős ennek haláláért. Persze, — a főnök — a cigarettaskatulya után nyúlt — ha akkor nem telefonoztak volna, nem tételizhetnénk fel, hogy Dorian kisasszonynak és ennek itt — s ujjával rámutatott a kemény papírdarabra — bármi köze is volna a Max esetéhez. De oly világos, hogy az a telefonálás azért történt, hogy a lepecsételt borítékot megkaparítsák, s oly magától értetődő, hogy olyan valakitől származott, aki már tudott Max megöletéséről, hogy annak szereplőit rögtön azonosíthatjuk — a „Skorpió”-val.

Ha nincs pénze, akkor is jól ruházkozhatsz.

mert készítek méret szerint felelősségmelletti a legfinomabb angol kelmékből női kabátot, férfi öltönyt és felöltőket, nagy választék van férfi és női szövetekben. Selymek, pouplinok, damasztok, zeffírek, vásznak, sifonok, batistok, opálók, francia gyapjú divatdelairek, paplanok és nyári flanel takarók.

Minden beszerezhető a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett 5 hó vagy 20 heti lefizetésre a legolcsóbb árak mellett. Kérem, hogy látogassa meg üzletünket és győződjön meg előnyös kiszolgálásunkról.

Teljes tisztelettel:

Rottenberg Márton cég

Nic. Iorga (Zöldia)-utca 15.

A rossz gazdasági viszonyokra való tekintettel

Witrael Gábor

Avram Iancu (Kossuth)-utca 10 sz. Biharinegyei Takarékkai szemben.

hogy mindenkinek módjában álljon ruházati cikkei olcsón beszerezni, dusan felszerelt raklaramat a legelőnyösebb heti-, vagy havi részletfizetésre árusítom.

Különösen felhívom a t. vevőközönség figyelmét női és férfi szövetekre, selymek, damasztok, mindennemű vásznaimra, szőnyegek és garnitúrákra.

Teljes menyasszonyi kelengyék a legfinomabb minőségig.

376

Hát lehet dollárt csak ismerősöktől vásárolni?

Pénzhamisítással vádolt érmihályfalvai kereskedők a törvényszék előtt

Három érdekes vádlott ült tegnap a nagyváradai törvényszék Predovici-tanácsa előtt a vádlottak padján. Tincses érmihályfalvai zsidóemberek és egy banktisztviselő. A negyedik vádlott hiányzott, Magyarországon van letartóztatásban. A vád súlyos volt, az, hogy dollárokat hamisítottak.

A vádlottak, névszerint Kahán József, Freund Pinkász és Berkovits Mór, bankhivatalnok teljes egyöntetűséggel adták elő az egész dollárügy meritumát és vallomásait teljes egészében igazolta a két beidézett tanu is: az érmihályfalvai Popper Miksa szállító-cég főnöke, Lázár Dávid és Klein Dávid ugyancsak érmihályfalvai kereskedők.

Hogyan megy végbe Érmihályfalván a valutavásárlás?

— Pénzt akartam küldeni Szatmárra, vallotta Kálmán József, az elsőrendű vádlott és mert vasárnap délután volt, kijött velem a vasúthoz Freund Pinkász is, akivel jóbarátságban vagyok. Amíg én utast kerestem a beérkezett vonatban, addig Freund Pinkászhoz odament egy teljesen ismeretlen zsidóember és eladásra kínált 150 dollárt. Egy százas és egy ötvenes címletet. A dollár akkor 250-es kurzuson állott és mi 247-ért megvettük. Mivel azonban nekem csak 12000 lejem volt, folytatta vallomását Kahán, elmentem köcsönkérni Popper Miksához. Poppernek szintén nem volt elegendő pénze, így a szomszédos pénzváltó bankba mentem, ahol Berkovits tisztviselő megnézte a dollárokat, azokat jónak találta és hárman megvettük és fizettük. Nem volt olyan kicső... Mondta Kahán a vádlott.

A bíróságnak:

— Hogyan vett maga egy ismeretlen embertől dollárt?

— Hát vehetek én csak ismerősöktől dollárt? — válaszolt a vádlott.

— No és azt sem kérdezte tőle, hogy kicsoda, honnan jött? kérdezi tovább Balogh bíró. Nem mutatkozott be magának?

— Minek nekem bemutatkozni? Jó volt a dollár és minek nekem az ő neve?

A hamis dollárok közül az ötvenes címlet kézzel-kézzel jár a teremben a bíróság tagjai és az ügyvédek között. A százast Magyarországon fogták el Berger Ernővel együtt, aki Debrecenben értékesíteni akarta. Berger Ernőnek Freund adta át, hogy fizessen ki abból 3 millió koronát. Nyíregyházán lakó fiának, a többi pedig válassza át pengőre. Berger Ernő ellen a magyarországi hatóságok hasonló vádat emeltek.

A hamis ötven dolláros valóban nagyszerű produktum benne vannak az ismertető selyemszalak is és a hamisító a számszámjegyeket távolította el; az eredeti 5-ös mellé hozzákopirozott egy nullát.

Ugyanígy jártak el a százas-

nál is, amelyet egy 10 dollárosból hamisítottak. Csak igazi pénzszerzőt vehette észre, hogy a dollár pénzjegyekkel manipuláció történt.

A bíróság meghallgatta még Freund Pinkást, a harmadrendű vádlottat, Berkovits banktisztviselőt és a tanukat is. A véd és vádbeszédek meghall-

gatása után ítélethozatalra vontak vissza.

A bíróság bizonyítékok hiányában a vádlottakat felmentette.

Steininger festvérek hírneves zenekara hangversenyez a Palace kávéházban.

A tizennégyéves fiu végrendelete

Oldalági rokonok harca egy nyolcmillió örökségért

Temesvárról jelentik: Nagyön érdekes örökösödési kereset került tárgyalásra a temesvári királyi ítélőtábla polgári tanácsa előtt. A keresetet több ízben tárgyalta a temesvári tábla, de ezideig még nem került végleges döntésre a sor.

Az ügy előzményei még 1922-re nyúlnak vissza, amikor az aradi Mann-féle szanatóriumban meghalt Merzbacher István tizennégy esztendőes merzsfalvai fiu. Merzbacher István édesapja, akinek száz hold földje, két háza, Temesvárott pedig üzleti érdekeltisége volt, még a háború alatt esett el, úgy, hogy az egész vagyont, mely mintegy nyolctizmillió lejt tesz ki összesen, egyetlen fia, az akkor nyolcéves Merzbacher István örökölte azzal, hogy amíg az anyja életben van, ő a vagyont teljes haszonélvezője. Az apa rokonai annak idején pert is indítottak özvegy Merzbacherné ellen, akit

azzal vádoltak meg, hogy a fiu életét el és

ezen a címen kérték az akkor még létező megyei árvaszéket, hogy a fiu gyámságát vegye ki az anyja kezéből

és azzal az apai rokonokat biztassa meg. A megyei árvaszék akkor elutasította a rokonokat, és a fiatal Merzbacher István továbbra is az édesanyjánál maradt. 1922 őszén a fiu, aki meglehetősen gyenge testalkatú volt Aradon, ahol iskolába járt, meghalt. Édesanyja betűtazott hozzá Aradra és bevitt a Mann szanatóriumba, ahol megállapították, hogy a fiúnak tüdőgyulladása van, sőt a kezelőorvos azt is közölte az anyával, hogy a gyenge fizikumú, gyenge szívű gyermek aligha fogja kibírni a betegséget. Az anyja ekkor ügyvéddel Müller dr aradi ügyvéddel lépett érintkezésbe, aki azt a tanácsot adta neki, hogy

minél hamarabb csináltasson a fiuval végrendeletet,

mert ha ez nincs, úgy a fiu halála után a vagyont az oldalági

rokonokra száll vissza. Az ügyvéd és az anyja ekkor felkeresték a fiut a szanatóriumban, aki azonnal késznek mutatkozott arra, hogy a végrendeletet megcsinálja. Erre még a délután folyamán közjegyzőt hívtak a szanatóriumba, akiknek jelenlétében a fiu tollbamondta, hogy egyetlen és általános örökösévé halála esetére édesanyját teszi meg.

A végrendeletet azonban már aláírni nem tudta, mivel közben elvesztette eszméletét és nem is tért többé magához, hanem másnap délelőtt meghalt.

A végrendeletet a rokonok azonnal megtámadták az aradi törvényszék előtt, ahol arra hivatkoztak, hogy

a fiuból kikényszerítették a végrendeletet és ő jóformán nem is volt tudatában annak, hogy mit csinál.

Az aradi törvényszék számos tanút hallgatott ki ebben az ügyben, többek között a szanatórium kezelőorvosát és a végrendelet tollbamondásánál jelen volt közjegyzőt, akik egyhangzóan azt tanúsították, hogy a gyermek szabad akaratából, teljes öntudattal monddta tollba a végrendeletet. — Ezen az alapon az aradi törvényszék a rokonok keresetét el is utasította. Fellebbezés folytán az ügy a temesvári tábla elé került, ahol a rokonok ügyvédje, Schneider Emil dr arra hivatkozott, hogy orvosi szakkönyvek szerint a tüdőgyulladásos betegek, akiket magas láz kínoz, a betegség legerősebb fokán nem beszámíthatók és erősen befolyásolhatók, mert nincsenek szabad akaratuk birtokában. Erre vonatkozóan kérte az orvosszakértők meghallgatását, mert szerinte lehetetlen dolog, hogy egy lázas, tüdőgyulladásos gyermek, nem egészen huszonnégy órával a halála előtt beszámítható módon végrendeletet készítsen. A tábla a kérelemnek helyt is adott és felszólította a feleket, hogy nevezzék meg a szakértőiket. A felek Zimmermann Imre dr és Weiss János dr orvosokat jelentették be, akiket a tábla ki fog hallgatni.

Két diáklányt elgázolt a gyorsvonat

— Bukaresti tud. távirata —

Jasiból jelentik: Tegnap délután a jasi-kisenevi gyorsvonat elgázolt az itteni pályaudvaron két tizenhatéves diáklányt, Ana Stefanescu és Tina Krisanovszkít. A lányok a pályaudvar sínei között két diákkal sétálgattak, amikor sebesen közeledett feléjük a vonat. A fluk kellő pillanatban félreugrottak, de a lányok

annyira megzavarodtak, hogy nem tudtak elmenekülni. Az egyik leányt a mozdony lesodorta a pályáról, súlyosan megsebesült a fejére. A másik leány, Ana Stefanescu a kerekék alá került és teljesen összezúzódott.

A rendőrség letartóztatta a mozdonyvezetőt, akiről kiderült, hogy részeg.

A Színházi Étteremben

ma és minden szerdán vacsorára: **Hetvezér tokány és vargabéles**, minden pénteken este szegedi halászlé és turócsusza, figyelmes kiszolgálás. **Kitűnő fajborok.** — Record Special sör áll a nagyközönség rendelkezésére.

Szíves pártfogást kér

Serlei.

Váradai árfolyamok

Pengő	28.27
Csehszlovákia	4.79
Dollár	161.25
Dinár	2.85
Schilling	22.77
Márka	38.65
Francia frank	6.36
Svájc frank	31.12
Lira	8.60
Angol font	788.-

x Kedvezményes utazás Budapestre. 17-től féláru vízum, féláru utiköltség. Igazolvány kapható a Hegedüs Hirlapirodában.

* Az Ibsen-matinén föllép Benes Ilona színművésznő is.

x Hackmayer — angol szöveget különlegességei megérkezték. 2

x Rubinstein Erna koncert 24-én.

* Átszerelik a vágóhid hűtőkészülékét. Minap megírtuk, hogy a váradai hentesek kifogást emeltek a vágóhídi hűtőkészülékek konstruálása ellen. A hentesek szerint a hűtőkészülék teljesen hasznavehetetlen. Az állandó választmány tegnap ülésén a mérnöki hivatal előterjesztése alapján felhatalmazást adott a hűtőkészülékek átépítésére.

* Katholikus férfiak figyelmébe! A nagyváradai központi Katholikus Legényegylet meghívására Réthy Apollinár missziós atya, országos hírvizsgáló, e héten csütörtökön, pénteken és szombaton este 9 órakor a férfiak részére a Szt. László-templomban konferenciabeszédeket fog tartani. Minden katolikus férfit szeretettel elvár a Központi Katholikus Legényegylet hírusága.

Bicikli

zománcozás és nikkelezés

450 lei

JAKOBOVITS NÁNDOR

„Gulvanopol”
Sztaroveszky-utca 13.

146

Uj német könyvek

a Hegedüs Hirlapiroda kölcsönkönyvtárában

Challis G.: Der Despot	5757
— Ein Teufelskerl	5758
Grey Zane: Der eiserne Weg	5760
— Der Mann aus dem Walde	5759
Aram Kurt: Oh Ali	5761
Adams: Zwei Frauen	5762
Hervey H.: Karavanen in der Nacht	5764
Marsh R.: Der Isiskäfer	5763
Bolloc H.: Millioner Wider Willen	5765
Norris: Die grosse Liebe	5766
Wodehouse: Ein Glücklicher	5767
M. Lona: Whisky-Piraten	5768
Hergesheimer: Tampico	5769
Mehring: Paris in Brand	5770
Sinclair: Die Hauptstrasse	5771
Galsworthy J.: Jenseits	5772
Cunwood: Die Strasse der Väter	5773
Boroja: Jahrmarkt der Geschehen	5774
Young F. B.: Pilgers Rast	5775

Mi újság?

Hartmann bóröndgyáros nem akart erőszakkal beköltözködni a Bódis-féle üzlethelyiségbe

Az Estilap tegnapi számában megírtuk, milyen nagy csődületet okozott az esti körzó óráiban a Bódis-féle üzlethelyiség előtt Hartmann bóröndgyáros beköltözködése. — Az üzlethelyiség elfoglalását az olasz rendőrség főnöke megakadályozta a többi házrész-tulajdonos közbelépése alapján.

Ma megjelent szerkesztőségünkben Hartmann Sándor gyáros, aki okmányokkal bizonyította, hogy 1928 március 11-én bérleti szerződés jött létre közte és Bódis között, aki

szintén házrész-tulajdonos. — Bemutatta Hartmann bóröndgyáros a hatósági engedélyt, amelynek alapján a beköltözködés jogában állott. Ehhez a beköltözködéshez hozzájárult Bódis is, aki a március 15-iki beköltözködés elhalasztására úgy bírta rá Hartmannra, hogy azt mondta neki, hogy március 15-én születésnapja lévén, vendégei vannak. Ezért nem a szerződésben megállapított napon, hanem jogszert és megállapodás szerint pár nappal később akarta Hartmann elfoglalni az üzlethelyiséget.

A rendőrprefektus nyilatkozata a kommunista-ügyről

A nagyváradai államrendőrség által az elmúlt napokban felfedezett kommunista mozgalom ügyében mára újabb letartóztatások történtek. Többek közt elfogtak egy fiatalembert, aki — a rendőrség információi szerint — prágai és bécsi szovjet központokkal állott szoros összeköttetésben.

Ez a fiatalember az éjszaka nyolcezer lejt kintál fel a melléje kirendelt rendőrszemnek, ha futni engedi. A rendőrség azonban jelentést tett felettes hatóságának a megvesztegető kísérletről.

Az újabb fordulatról Puticiu Traja ndr rendőrprefektus a következő nyilatkozatot tette:

— Az ügy most kezd a ma-

ga nagyságában kibontakozni. Az éjszaka folyamán a bűnügyi osztály személyzetének sikerült a mozgalmat irányító és anyagi eszközökkel támogató agitátorok közül négyet elfogni. Hármán már az éjszaka folyamán beismerték hogy állandó összeköttetésben állottak a prágai bécsi és németországi kommunista szervezetekkel. A negyedik tagadásban van, de társai szemébe mondták, hogy ő volt az orosz szovjet erdélyi megbízottja.

— A vizsgálatot — fejezte be nyilatkozatát a prefektus — tovább folytatjuk és meggyőződésünk, hogy munkánkat teljes eredménnyel fogjuk befejezni.

x Rubinstein Erna koncert 24-én.

* A váradai munkás műkedvelők Ibsen centennáriuma. A nagyváradai munkások intelligens műkedvelő gárdája március 25-én méltó módon ünnepli meg Ibsennek, a norvég költőóriásnak centennáriumát. — Ezelőtt száz évvel született Ibsen, az emberi egyenlőség jogainak titáni harcosa. A nagyváradai munkás műkedvelők a nagy költő emlékének egy magasztos előadással akarnak hódolni. Ezen az előadáson Benes Ilona művészasszony közreműködésével Ibsen legdöbbenetesebb társadalmi drámája, a Kisértetek kerül színre. A darab főszerepét Farkas Sándor, Kun Béla, Sipos Imre és Sebestyén Böske, az ismert tehetséges műkedvelők alakítják. A dráma előtt pedig Radó Pál, a kereskedelmi iskola nagy tudású tanára tart előadást Ibsen életéről és munkásságáról. A rendkívül érdekes előadás délelőtt tízezer órákor kezdődik a Városi színházban.

* Ma délután volt az ármegállapító bizottság ülése. Az ármegállapító bizottság Soós István dr tanácsos elnöklése mellett ma déli 12 órakor tartotta ülését a városházán. A bizottság már az áprilisi irányárakat állapította meg és azért ült így szokottnál korán össze, mert a jövő héten a nagytanácsnak lesz közgyűlése, amely előreláthatólag több napon keresztül fog tartani.

* Autót vesz a váfesi jéggyár. Az állandó választmány tegnapi ülésén hozzájárult, hogy a jéggyár a szállítás megkönnyítése céljából teherautót vásároljon.

x Rubinstein Erna koncert 24-én.

x 24 leies sláger-kottákat csak a Hegedüs Hirlapiroda zenemű osztályában vásárolhat. Olyanokat, ami másnál 60 lei.

x Uj Divat márciusi száma, gyönyörű tartalommal megjelent. Ára 30 lei. Kapható a Hegedüs Hirlapirodában, Oradea.

Zürichi nyitás

BUKAREST 322.-

Berlin	124.17
New-York	519.12
Budapest	9070.-
Prága	1539.-
Páris	2043.25
London	2534.12
Milano	2742.50
Bécs	7305.-

* Eljegyzés. Klein Elsa és Bihari Jenő jegyesek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

* Egyel több magyar képviselő a jugoszláv parlamentben. Belgrádból jelentik: Subotics Dusan szabadkai képviselőt, volt igazságügyi minisztert, a jugoszláv király belgrádi semmitőszéki elnökévé nevezte ki. Subotics maradt a nagy Ödön dr, a jugoszláviai országos Magyar Párt társelnöke kapja meg a parlamentben.

x Okvetlen hallgassa meg Rubinstein Ernát szombaton a Kath. Körben. Jegyek a Hegedüs Hirlapirodában. 50—160 lei.

* Husvét után ül össze először a Népszövetség szentgotthárdi bizottsága. Párisból jelentik: Az Echo de Paris szerint a hármass bizottság, mely a szentgotthárdi ügy bevizsgálásával van megbízva, husvét után ül össze először Párisban.

x Hackmayer urisabósága Avram Jancu (Kossuth-u. 2) szám.

* Ibsen-matiné vasárnap déli 11 órai kezdettel a színházban. Színe kerül a Kisértetek című 3 felvonásos dráma. Belépő díj nincs. A műsor ára 20 lei. — Előre váltható „Meteor” papírkereskedésben Jorga (Zöldfa)-utca, Zaudererrel szembe.

x „Zum 5 Uhr Tee” X.-lk kötetéből kapható bőrtalammal a Hegedüs Hirlapiroda zenemű osztályában.

x Eorul Necunoscut a (Trometó)-utcai trafikban Nagyvárad Estilap már 1 órakor kapható.

* Hencserek részletre Mansberger kárpitosnál, Reg. Ferdinand

A Nagyvárad Estilap

nemcsak Nagyváradon a legnépszerűbb és legolvasottabb újság,

de a vármegye nagyobb helyiségeiben és Erdély számos városában széles körben elterjedt.

Hirdetésre emelkedve a legalkalmasabb.

A primadonna olyan édes volt, hogy „für uns gesagt“

Nagyszöllősen van még lelkeség a színházi kritikusan

A szerkesztőségekben ősi szokás átnézni, azaz átbogarászni a vidéki lapokat. Ha másért nem, azért, mert a bogarászás sohasem történik hiába; mindig akad gombostűre egy-két csodabogar. Ezek a jámbor elírások legtöbbször felkerülnek egy táblára, hogy örök riadalmára szolgáljanak a legifjabb újságíró generációnak.

Az a színházi kritika azonban, amely egy nagyszöllősi színházi előadásról egy ruszinszko lapocskában látott napvilágot — az utolsó évtized legértékesebb példánya. Nem hiába panaszkodnak a színház-directorok, hogy az újságírók-ból erre mitelénk kihalt a lelkeség, kifogyott a tűz, nem lobognak úgy, amint kellene Thália iránt. Bezzeg másképp van ez a rutén vidéki kollegánál, aki bizonyosan legőszintebbi érzéseit, legcsillogóbb jelzőit szedte elő, amikor átfutott hangu kritikájában leírta a korszakaikotó mondatot, hogy „Nagy Anci, a bájos primadonna olyan édes volt für uns gesagt.“ Tekintve az ottani népesedési viszonyokat, írhatta volna bátran azt is, hogy a primadonna olyan „zűsz“ volt, hogy minden zsidógyereknek legyen mondván. De faji elfogultsággal mégsem lehet a ruszinszko színházi előadás lelkes kritikáját megvádolni, mert nemcsak dicsérni tud, hanem karóba csolni is a magyar színházi kultúra érdekében. Erre a szándékára vall a következő kitétel:

Néhány táblás házat hozott „Borosa Amerikában“ s most írja kong az úrtól a színház. Zsidó farsangkor látszott meg a legigazibb képe Beregszász kulturátámogatóinak. Zsidók otthon ünnepeltek s így üres volt a színház. Szóval a zsidó ember maradt, ami volt. A magyar kulturáért rajongó ládás publikum künn s a magyar is az, ami régen volt: „Vitam et sanguinem peluniam non.“ Ez kérem csunya. — Pedig de szépen játszanak a színházban. Kovácsról már többször írtunk, ő felül áll a kritikán s mégis jól esik megráznom a kezét.

De gyerünk tovább, mit ír Beregszász és Nagyszöllős megtelebbezhetetlen itéletű szikritikusa:

Nagy Anci, a bájos primadonna, prózában elsőrangú. Olyan édes volt a „Templom egeré“ben (Für uns gesagt). Nekünk legyen mondván ily bájos titkár-nő, mondták az ott lévő fiskálisok, bankosok stbi.

A többi szereplők ékes feldíszítése után megkérdezi a tisztelt színházi bententés: „Es ezt a kitűnő művészgardát hanyagolja el Beregszász közönsége. Mért nincs virágosó, csokor,

semmi. Avagy már elveszett a magyar kultúra szeretete városunkból? Magyar nők! Önökön a sor, hogy felrázzák tetszhalottaiból a férfiakat...”

Bizunk benne, hogy ez az elendíthetetlen felhívás nem marad hatás nélkül. Fel fogják rázni a kényelmes beregszászi tetszhalottakat.

Az áthelyezett bíró pöre az igazságügyminisztérium ellen

A jasi-i diákszavargások érdekes epilógusa

— Bukaresti tud. távirata —

A jasi-i főügyészség jelentése következtében az igazságügyminisztérium áthelyezte Désre M. D. Pomilian jasi-i helyettes járásbíró. Az áthelyezés ellen a járásbíró felebezéssel élt a jasi-i táblához.

Felfolyamodásában többek közt a következőket mondja a bíró:

— Én mint bíró ítékeztem I. Bordeanu diák fölött, akit a hatóság elleni erőszak miatt állítottak elé; ugyanis múlt év december 10-én a diáktüntetések alkalmával a karhatalom egyes tagjait ez a diák megütötte. A miniszter úr, aki úgy látszik

azt hiszi, hogy a diákok meg kell büntetni,

engem fegyelmi uton büntet, úgy, hogy áthelyez Désre.

Hogy egyáltalán meg van valahol a miniszter úr jelentése a Régenstanácshoz, — azt nem is hiszem, mert nem voltak hajlandók rendelkezésemre

bocsájtani az ügyiratokat, a melyek e kérdéssel kapcsolatban rám vonatkoznak. Azonban azt hiszem, azt imputálják nekem, hogy könnyelműségemről tettem tanulságot, amennyiben nem volt teljes a vizsgálat, amit lefolytattam, mivel

a tanuknak csak egy részét hallgattam ki és a kihallgatottaktól is hiányos vallomásokot vettem.

A miniszteri rendelet még azt is mondja, hogy ha a jövőben ilyesmit cselekszem, akkor még szigorúbb fegyelmi büntetést fogok elszenvedni.

Aztán azt is mondja még Pomilian bíró beadványában, hogy

a büntetést meghallgatása nélkül mérték rá.

A járásbíró beadványának egy másolatát a jasi-i ítélőtábla megküldötte az igazságügyminisztériumnak.

A váradvelencei telepekre is kiterjesztik a vízvezeték-hálózatot

A telepesek lakói 50 százalékkal járulnak hozzá a munkálatokhoz

Évek óta tervbe vett, de különböző okok miatt meg nem valósított nagyonosságú kérdésben hozott döntő határozatot tegnap délután a város állandó választmánya. A velenicei pályaudvar mellett elterülő Keztyüs-, Bernáth-, Középesy- és Katona-telepek régi óhaja teljesedett be végre.

Köztudomású, hogy ezek a telepek éveken keresztül vízvezeték nélkül voltak és hiába fordultak kérésükkel a tanács elé, ígéreten kívül semmit sem kaptak. Legutóbb egy deputáció kereste fel E. G. Gergely dr. polgármestert és többszáz teleplakó nevében kérte közbenjárását, hogy

a vízvezeték-hálózatot terjesszék ki a telepekre.

A polgármester támogatta is az akciót és megbízta Szenes Antal mérnököt, a víz és csatornázási üzem vezetőjét a tárgyalások lefolytatásával.

Szenes Antal mérnök az állandó választmány tegnapi ülésén a négy telep lakóival való tárgyalás eredményeként bejelentette, hogy

700 ezer lejes költséggel meg

lehet csinálni a négy telepre a vízvezeték-hálózatot.

A megállapodás szerint a Bernáth-, Katona-, Keztyüs- és Középesy-telepek lakói

50 százalékkal járulnak hozzá a munkálatok költségéhez.

Az állandó választmány teljes egészében

magáévá tette az előadói javaslatot

és megbízta Szenes mérnököt, hogy a hálózat kiépítését a legelőbb időn belül kezdje meg.

Mi volt ma ötven éve

1878. március 21.

Mi lehetne nevezetesebb szenzáció? A lapokban őrök cikkek a német sajtó nyomán. Hát nem is csekélyeség. Reiter darmstadti vegyész bejelentette az egyetemi hatóságoknak, hogy feltalálta, ejnye no még nem éppen, de már egy lépés, hogy feltalálja a halál elleni orvosságot. Fedezett fel egy szert, amely a növényt örökéletűvé teszi, se fű se fa se virág nem hervad el, soha ki nem szárad. — És bejelentette, hogy jelenleg a halál elleni szer felfedezésével foglalkozik és alapos reménye van, hogy a legközelebbi időben meglepheti már találmányával az emberiséget. Az ördögbe, bizonyosan a természetvédelmi vállalatok csináltak itt valami luncsfutságot. Bár ki tudja. A legközelebbi időben... Ötven év, mi az? Az ember vár, vár, vár...

A magyar delegáció egyhangúlag megszavazta a 60 millió rendkívüli hitelt a boszniai okkupációs költségekre. A politikusok mindig tudtak örömet szerezni a dolgos népeknek. Egyhangú szavazattal.

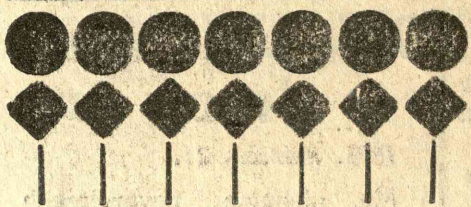
Bizonyos, hogy vidám élet volt Váradon. Micsoda József nap lehetett! Az újságban egy felhívás: Keresetük az a vendég, aki egy József-napi mulatságról kitűnő hangulatban meg szokván, a legszükségesebb fehérműn kívül minden ruháját szíves házigazdájánál hagyta. Azonnal jelentkezék „amint abban az állapotban van“, hogy neje tudta nélkül felöltözködhetik, ruháját kívánt címre küldik.

Nagy politikai vihart vert fel egy triezsti incidens. A triezsti színházban, melyet Victor Emánuel halála napján bezártak, Ferenc József apjának halálakor, az elrendelt gyász elenére előadást tartottak. Az osztrák sajtó élesen támadja az olasz irredentákat.

De van már vigabb olasz hír is. Crispi olasz miniszterelnököt nemrég óriási botrányok közben leleplezték. Kisüttették rá, hogy bigámiában él és le kellett mondania. Ma tele vannak az olasz és német lapok azzal a hírrel, hogy felfedezték Crispi harmadik feleségét. Hát istenem, még azt se?...

Mindenki
kóstolja
meg

DREHER
HAGGENMACHER
TAVASZI
SÖREIT

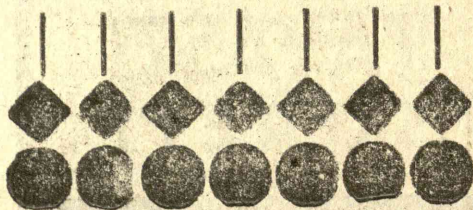
Rubinstein
Erna

világhírű
hegedűművész
egyetlen
hangversenye
24-én
szombat este
a Kath. Körben

HELYÁRAK:

160, 140, 120, 100, 80 és
50 lei.

Jegyek válthatók a
Hegedüs Hirlapirodában

APRÓHIRDETÉSEK

LEVELEZÉS

Husvétii ajándékba képereteket, külföldi, nem gipszes, szobrász faragás, tartós és gyönyörű aranyozással vagy politúros kivitelben, olcsón rendelhet. Banyiknál, Vlahuta (Szent János) utca. — Ugyanott olcsó ajándéktárgyak kaphatók.

HÁZASSÁG

Házasság Amerikába. Keresek a régi hazából egy kedves, szimpatikus, házias, de reprezentálni is tudó zeneértő és megfélelő korú urihölgyet, lehet leány, özvegy vagy önhibáján kívül elvált, egy gyermek nem akadály és aki hajlandóságot érez magában leendő férjét a tengerentúlra követni házasság céljából. Magam gyermektelen özvegyember izr. negyvenes, de egyébként jól konzervált, fiatalos, elegáns megjelenésű és jó anyagi viszonyok között élő és egyedüli vágyam egy megértő, jólelkű életpartner, aki kedves egyéniségével derűt és melegséget hozna elárvult házamba és megosztaná velem földi javaim és az élet bánatait és örömeit. Személyes megismerkedés csak Magyarországon teendő látogatásom alkalmából lesz lehetséges. Csak komoly elhatározású és teljes nevű és című és fényképes jelölteknek az ajánlatait veszem figyelembe, amelyek intézendők: Mr H. Sch. P. O. Box 2810. Philadelphia. Pa. U. S. A.

Megnősülne amerikai állampolgár, 28 éves, izr., inkább magas, barna fiatalember, aki májusban hazamegy, elvenne kizárólag árva leányt, akit magával kivinne. Levelet esetleg fényképpel a következő címre: Alex Roth 1000 Simpson St. Bronx. New York.

LAKÁS

TÖBB csinos egy ágyas butorozott szoba, központban azonnalra, fűtés és világítással együtt, havi 1500 leiért kiadó. Bővebbet a „Metropol” szálloda portásánál. 3950

Legpontosabb fizető, éves lakó keres 3 esetleg 4 szobás modern komplett lakást központban Cim a kiadóban. 1563Sz

KIADÓ különbejáratu butorozott szoba, feltétlen uriembernek, esetleg házaspárnak. Cim Hegedüs hirlapirodában. 726

Keresek április 1-ére központban nagyon elegáns, külön bejáratu butorozott szobát, Megkereséseket »Jól fizetek« jelíggel Hegedüs Hirlapirodába. 725

Két magános urilány butorozott szobát keres feltétlenül uriháznál, lehetőleg központban. Cim Hegedüs Hirlapirodába kérnek. 716

Egy szoba konyha modern lakás Ispirescu (Ovoda)-utca 22. sz. május 1-ére kiadó. 718

Keresek 2-3-4-5 szobás lakásokat jól fizető feleimnek. Balázs utóda Nic. Iorga (Zöldfa)-u. 21. tél 10 től 1 ig. 3712

ALKALMAZÁS

Intelligens magyar tisztviselő nő gyermek mellé ajánlkozik. Asztalos Matild Vasile Conta (Halász) utca 40 720

Parkok, virágos- és konyhakertek rendezését vállalja képzett kertész. Cim a Hegedüs Hirlapirodába kér. 587

Öreg házaspárhoz ajánlkozik kis szobalány vagy fiatal házaspárhoz. Esetleg tej vagy koszhordást vállal. Cim Hegedüs hirlapirodába kér. 672

Gyors- és gépirónó állást keres irodába, 7 gimnáziumot végzett. Cim a Hegedüs Hirlapirodában. 630

Mérlegképes könyvelő törvényben előírt könyvek lefektetését, óras könyvelést, magyar, német levelezést szerény díjazás mellett elvállalja. Bank- és kereskedelmi könyvelést tanítok. Cimem: Róna Andor divatáruház Sas-palota. 700

ROMÁNUL beszélő, gépirásban, pénztárkezelésben gyakorlott fiatal leány ajánlkozik irodába, pénztárhoz, esetleg jobb üzletbe kiszolgálni. Cim Hegedüs hirlapirodába kér. 707

Intelligens magyar nő gyermek mellé ajánlkozik. Cim a Hegedüs Hirlapirodában. 702

14 éves leányka uriházhoz gyermekekhez ajánlkozik. Cim: özv. Kovács Sándorné Pasteur (Kórház) utca 65. 715

Nagy ismeretességgel rendelkező
urak és hölgyek
nagy jövedelemmel
telvetetnek 366

Halmos és Márton
linoleum és szőnyeg-üzletében.

ADÁS-VÉTEL

EGY előlegező kályha, kitapasztva eladó olcsón. Pictorul Grigorescu (Mészáros) utca 4. Hirlapostály. 132

KERESEK lehetőleg 2 lakásos modern magánházat. Ügy-nők kizárva. Ajánlatokat levélben a kiadóba „650 ezer” leig jelíggel. 724

JÓKARBAN levő sötétkék kosztüm és egy tavaszi kabát gyászest miatt eladó. Emanuel Gojdu (Deák Ferenc) utca 11. Özv. Horvátnénál. 714

FÜGGÖNYBE széles filé betétet vennék sürgősen. Katz, Dimitrie Cantemir (Beöthy Ödön) utca 62. 723

HASZNÁLT fehér hálószoa butor és egyéb butorok eladók. A. D. Xenopol (Lakatos) utca 20. szám. 719

JÓKARBAN levő hajtókoscsit megvételre keresek. Kalenda, Egyesülési (Szent László) tér. 717

ELVESZETT

ELVESZETT egy pincsi kutya him, Bubi néven, megtalálót megjutalmazom. Kápolnatér 5.

x A „Nagyvárad Estilap” Budapesten alig érhető olvasható a Park Szálloda kávéházában, VIII. Baross-tér 10.

KÜLÖNFÉLÉK

A legdivatosabb mondain táncból precíz oktatással különórát adok, házaknál. Cim Hegedüs hirlapirodába kérek.

GEPAJOUROZAS métere 6 Erbsteinnénál Szitaroveszky-utca vagy Cuza Voda (Szacsavay)-utca

Hat hetes bőjti idényre

ajánlok mindent a legjobb és legfrissebb minőségben 2 drb ruszli 5 lei, 1 darab füstölt bückling 10 lei, 1 doboz Szamaral-szardinia 16 lei, 1 dob. bihari pont 9 drb 20 lei, 1 dob. Lica-sajt 38 lei, 1 kl. finom tábla olaj dobozban 100 lei, 1 göngyölt hering 8, 1 ostse hering 12 lei, 1 kl. „Corona” trapista sajt 100 lei, 1 kl. „Martini” trapista 90 lei. Valódi finom Ementhal sajt 10 dg. 16 és 18 lei, Grojer sajt 10 dg. 6 lei, 2 drb sörkvárgli 3 lei, ala Tessen valódi teavaj kimérve 10 dg 16 lei, friss lipői turó és valódi székelyturó. Bőjtös konzervek, Zacuszka, Troica és Nisetru

Aszódinál Sas-palota

Mindenféle festést válllok. Nyomdak részére sablont készítek. Str. Caragiale Nyárfa-utca

Szőnyeget tisztít Poloskát irt

Varga

Pácii (Béke)-utca, Dobozgyárral szemben

339

Butorok

nagyban és kicsinyben minden elfogadható árban elárussítanak

Ebédli, háló, uri szobák és hajlékok áruk csak rövid ideig

Büchler-nél

Cuza Voda (Szacsavay)-utca

Bőröndöket,

akta- és kólatáskákat gyári árban árusítunk

Bőröndgyár

Oradea, Cuza Voda (Szacsavay)-u 18 Minden e szakmába vágó javítás sokat olcsón eszközöl.

HELICON

iparművészeti műterem

Vlaicu (Vámház)-utca 51. sz. készítművészi művirágokat

Elvállal selyemsálak és selyemruhák festését

330

Sonnenfeld Adolf-nyomda r.